

Кад пукне зора наспрам Гоевине и забели се јутро окупано росом и првим сунчаним зраком време је да се крене на рад, на косидбу, жетву, јесењу бербу... Пуне се очи небеским плаветнилом, душа би да загрли врлетна брда и у недра их савије. Из грла се пролама песма и расипа по шумовитим пропланцима и зеленим пашњацима: *Цвећај ружо, кавело и бело, кад ја пођем...* Ех, тако је некад било... Са песмом у срцу, на уснама, у раду и уз рад, пева се песма, да залечи сваку бољку, ожени и уда, испрати и дочека. Уз песму је све било лакше, и што се нас, данашњих тиче, много другачије. *-Како да се не сећам, певало се некад много више -* каже Миломир Јовановић, вођа певачке дружине "Прво зрно сунцокрета" и наставља: *Жње се жијо - пева се, коси се и њласије се ливаге - пева се, њога сада нема. Било њрела ња се састајало - сад и њога нема...* Зато су, тврди Миломир, они који истински, свим срцем, воле изворну песму морали да нађу начин да се поново састану и покушају да сачувају од заборава истинске вредности кроз пе-

Са песмом у срцу...

-Почео сам да певам кад сам имао 4 године. Мојим комшијама који су имали 6 и 7 година и мени, очеви су отишли у заробљеништво. Ми смо остали са нашим мајкама, дружили се и слушали песму јер је тада сваки засеок био пун певача, девојака и момака. Чујемо песму на жетви, на прелима па и ми покушамо да отпевамо исто. Тада је било ратно стање, у моју кућу свраћали су је-дног дана четници, другог партизани. Чују они како ми деца певамо и они нас науче по једну песму да певамо, и партизани и четници.

Сећам се тих песама и данас. Партизани су нас терали да певамо *Иде Тито преко Романије, а четници Збогом реке и њојош, збогом браћо Равногорци, ја се сада четник јављам, двије цуре заборављам...*

сму и певање на начин како се то некада радило.

-Певачка група њосијојала је у Брекову много година. Одмах њосле Другођ свејској рајиа имали смо певачку групу која се звала „Мићо Шолајић” и њо је ѡрајало више година. Касније су се разишли, отишли на школовање, десила се смена генерација тако да је активност те певачке групе престала...

1971. године у Брекову је основан књижевни клуб „Прво зрно сунцокрета” и обнављена певачка дружина, мушка и женска са именом као и поменути клуб.

С обзиром да чланови групе нису само Брековци (три члана су из Крушчице, два из Добрача), на питање да ли је тешко одржавати пробе, Миломир каже: *-Кад се нешјо воли, није ѡешко. То су људи који воле изворну песму и који би дошли било где да вежбамо, а камоли из Крушчице у Бреково. Кад закажем “ѡренинѡ” не ѡосијоји ѡроблем који ће их сјречјији да дођу.*

Пред сваки наступ увежбавају по три дана код Миломира или у Брекову, код цркве, где певајући, остану до поноћи. Увежбавају мелодију, прилагавају текст и

проверавају оно што су давно научили: *Имао си од кођа да научиши... После смо учили са радија, ѡа кад сам ѡосијоо ѡрубач ја сам морао да знам да певам, и сада имам у мојим блоковима записаних сјоо ѡесама и од ѡишх сјишхова комбинујемо нове ѡесме.* “Прво зрно сунцокрета” је чест гост емисије на Радио Јавору која негује изворно певање: *-Слушамо ѡевање другјих група, додајемо наше сјишхове на њихову ѡесму, комбинујемо и ѡако ѡесма иде даље.*

Дуго година су ишли на такмичење села, били су на републичком такмичењу у Тополи, а од пре две године ангажовани су од стране Народне библиотеке да заступују општину Ариље на фестивалима и манифестацијама ове врсте. Сада су њихови наступи чешћи и боље организовани. Народна библиотека је женској певачкој групи обезбедила народну ношњу као и члановима мушке певачке групе који је нису имали.

-Ове година смо обиили скоро цео Злајиборски и Моравички округ и ѡосијојли леје резулјијие. 18. јануара ове година настјојали смо у Дому инвалида у Ивањици, ѡоказали се као солидна група, добро смо ѡевали, обучени у леју народну ношњу, ѡако да су нас одмах ѡримејишли. Пшјали су да дођемо у Сарајево, ѡрисијали смо и ѡланирамо да идемо када одреде да ѡшум ѡосијовања.

О томе како комшије, пријатељи, познаници доживљавају то што они раде и што су популарни, Миломир каже: *-Где ѡод ме срејну ѡоздрављају ме, честјијјају... Много воле да разговарају о овоме и ѡ ѡојме ценим да људи воле ово шјо радимо... А*

Женска певачка група: Петкана Јовановић, Добрила Ковачевић, Милена Луковић, Душанка Ковачевић и Милица Јовановић из Брекова, Милованка Марковић и Радина Благојевић из Добрача;

Мушка певачка група: Миломир Јовановић, Радомир Матијевић из Брекова, Велимир Марковић из Брекова, Милојко Гачевић из Крушчице, Владе Поњавић и Рацо Пилчевић из Крушчице.

млади: *-Остјају млади у селу али рејко. Ако ми будемо довољно заинтересовани да привучемо ње младе може смајрам да ћемо усјети да народну традицију сачувамо од заборава. Неке водимо са нама само да слушају, поспирају, а колико ће од тога прихваћени, зависи од нас и наше ујорности.*

Као и увек на местима где се сретну људи истих интересовања, и у певачкој групи “Прво зрно сунцокрета” дружење међу члановима је на највећем нивоу!

-Дружимо се као да смо једна породица. Иако нас има 15, толико ценимо једни друге, нема међу нама никаквих проблема и иако мора остати краја. Као вођа зрује, захјевам да морамо бити као једна породица. Радимо оно што волимо и зато се и волимо – одлучно каже Миломир на крају разговора.

Установа Народна библиотека из Ариља у свом раду негује аматеризам као начин подршке свима који желе да афирмишу своје стваралаштво и сопствени уметнички израз јер тако доприноси богатству и разноликости културне понуде ове средине. Говорећи о подршци аматеризму и о певачкој дружини “Прво зрно сунцокрета” директор Народне библиотеке, Милош Вуковић каже:

-Сматрали смо да је аматеризам начин да се установа као што је ова, на неки начин не само афирмише него и да се докаже. Циљ нам је, не само да презентујемо професионалне програме, већ да радимо са свим људима који желе да афирмишу сопствени израз и стваралаштво посебно кад се ради о култури нашег краја. Желимо да укључимо што већи број грађана наше општине, посебно младих, који желе да помогну рад у култури али и да учествују у програмима културе. Поред обнављања Културно-уметничког друштва посебно фолклора, радили смо и на развијању осталих сегмената из области извожног народног стваралаштва. У оквиру тога активирали смо рад мушке певачке групе “Прво зрно сунцокрета” помажући им да се поново окупе и дајући им подстицај, колико смо могли. Набавили смо им народну ношњу, а након тога смо подржали и формирање женске певачке групе.

Мушка и женска певачка група “Прво зрно сунцокрета” сада се појављују и у оквиру нашег КУД-а као и на многим манифестацијама са великим успехом јер имају оригиналан приступ у избору и песама и текстова.

Драго ми је што сам нашао такве људе и што имамо могућности да презентујемо изворну песму и игру нашег краја.

Поред овога, желео бих да додам да ми као установа радимо на ширењу аматеризма и у другим сегментима.

Прошле године смо организовали Први дечји фестивал драмског стваралаштва којим смо обухватили драмске групе основношколског узраста. Ове године по други пут планирамо овакав фестивал и већ нам је усмено потврђено учешће драмских група из свих школа као и драмске група из вртића, а надамо се и из средње школе. Поред тога имамо лепу сарадњу са аматерским групама, посебно са драмском групом “Срик” којом руководи професорка Милка Минић, и која од прошле године још активније сарађује са нашом установом, на обострано задовољство. Ако говоримо о аматеризму, имамо лепу сарадњу са литерарном секцијом, посебно средње школе. Професори који раде у школи укључују се у рад наше установе јер са својим литерарним и рецитаторским школским секцијама често допуњују наше програме.

Све у свему, желимо да, поред програма који су професионални, радимо што је могуће више на аматеризму и да укључимо што више младих. На тај начин ћемо обогатити нашу културну понуду и омогућити младима да се забаве и да у простору свог креативног деловања и ангажовања нађу задовољство а да то, у исто време, буде допринос развоју културе наше општине. Осим тога, код младих људи на овај начин стварамо љубав према културним програмима, културној заоставштини и према култури уопште. Друго, негујемо публику од малих ногу тако што деца, долазећи да гледају своје другаре, временом стварају навику и љубав према културним дешавањима. Дobar је знак да кад год у програму учествују деца, публика је бројна. Због тога се надам да ћемо на свим програмима, кроз неколико година имати много више публике и то охрабрује.

И. П.

XXIV Зимски сусрети учитеља Србије

“Свако ко дојре до душе дејети може да ја учи и васпитијава”

Крагујевац је био један од десет градова Србије који је десетог фебруара угостио учитеље из многих крајева земље. Наиме, у организацији Савеза учитеља Републике Србије и Друштва учитеља из Крагујевца у дворани “Шумадија” одржани су 24. Зимски сусрети учитеља. Тема сусрета било је Перманентно стручно усавршавање – потребе и могућности учитеља Србије.

Учесће на семинару узели су и учитељи из наше општине, њих тридесетак, чланова УДАР-а. Након поздравне речи и упознавања са Друштвом учитеља Крагујевца чији је десетомесечни рад представила председница Уд-

ружења, у име Савеза учитеља Републике Србије присутним се обратила Наташа Николић-Гајић, која је истовремено говорила и о доприносу Савеза учитеља Републике перманентном стручном усавршавању учитеља Србије.

Теме Зимских сусрета биле су врло значајне и конструктивне, са различитим садржајима. *Развој инклузивног образовања кроз активности Савеза учитеља Републике Србије, Рад у комбинованом одељењу – васпитни аспекти, Перманентно стручно усавршавање просветних радника у земљама – републикама бивше Југославије, Стручно усавршавање и напредовање учитеља, Тестирање ученика млађих разреда, Уџбеник – подрица квалитетним постигнућима ученика, Акре-*

дишовани програми стручног усавршавања из Каталога ЗОУВ за школску 2007/2008. године – била су предавања која су држали еминентни педагози и просветни радници

Учитељи су могли посетити и продајну изложбу издавачких кућа. Треба напоменути да, на жалост, Министарство просвете и спорта овог пута није подржало Зимске сусрете учитеља. **С. Р.**

